

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA – SAKSOFON

Cykl ośmioletni

Podstawowe kryteria oceniania uczniów

- prawidłowy aparat gry i postawa ucznia przy instrumencie,
- prawidłowa intonacja,
- umiejętności techniczne i wykonawcze,
- zgodność metro-rytmiczna wykonywanego tekstu utworu,
- jakość wykonawcza i opanowanie pamięciowe.

KLASA 1

Zakres techniczny i repertuarowy

- znajomość budowy saksofonu oraz umiejętność składania, zakładania stroika, smarowania korka i czyszczenia instrumentu,
- opanowanie oddechu przeponowego,
- opanowanie podstaw zadęcia i emisji dźwięku,
- prawidłowa postawa podczas gry,
- właściwy układ rąk i palców oraz znajomość zasad palcowania,
- czytanie zapisu nutowego w kluczu wiolinowym,
- umiejętność gry legato i non legato,
- opanowanie skali od c¹ do c³,
- opanowanie podstaw gry pamięciowej
- gamy i pasaże majorowe do dwóch znaków przykluczowych,
- dwie etiudy/ćwiczenia o zróżnicowanej problematyce technicznej,
- duety i krótkie utwory z akompaniamentem.

Sprawdzanie umiejętności:

- popisy klasowe, koncerty szkolne,
- prezentacje klas pierwszych na koniec roku szkolnego.

OCENA – SAKSOFON (klasa 1, cykl ośmioletni)

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry (zadęcie, układ ust, brak napięć mięśniowych).
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra ładnym dźwiękiem.
3. Poprawnie układa ręce i palce, stosuje właściwe palcowanie.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato i staccato.
5. Bezbłędnie wykonuje materiał nutowy, wykraczający poza program nauczania danej klasy.
6. Utwór wykonany z pamięci.
7. Ciekawie prezentuje utwory pod względem artystycznym i muzycznym.
8. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry, wolny od zbędnych napięć mięśniowych.
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra ładnym dźwiękiem.
3. Poprawnie układa ręce i palce, stosuje prawidłowe palcowanie.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato i staccato.
5. Dobrze odczytuje tekst nutowy i bez problemu uczy się utworów na pamięć.
6. Bardzo dobrze opanował materiał nauczania.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma drobne trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry, ale stara się je korygować podczas gry.
2. Kontroluje i prowadzi strumień powietrza, gra poprawnym dźwiękiem.
3. Prezentuje poprawne umiejętności techniczne.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato i staccato.
5. Recytuje tekst nutowy z małymi błędami.
6. Opanowuje pamięciowo materiał nauczania z drobnymi pomyłkami.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma trudności z kontrolowaniem i prowadzeniem strumienia powietrza oraz z wydobyciem poprawnego dźwięku.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Artykulacja jest niewyraźna lub niestosowana.

5. Ma trudności w czytaniu nut i w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Opanował podstawowy materiał nauczania w wolnym tempie i z licznymi pomyłkami.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma bardzo duże trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma trudności z kontrolą oddechu i prowadzeniem strumienia powietrza, nie reaguje na jakość dźwięku.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Nie stosuje wyraźnej artykulacji.
5. Ma duże trudności z nauką nut oraz w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela, nie wykazuje systematyczności ani chęci poprawy błędów.
7. Zna jedynie część wymaganego materiału nauczania.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

Uczeń nie opanował podstawowych wymagań dla klasy pierwszej.

Błędy aparaturowe i techniczne uniemożliwiają dalszy rozwój gry na saksofonie.

KLASA 2 – SAKSOFON

Zakres techniczny i repertuarowy

- doskonalenie techniki oddechowej poprzez ćwiczenia wspomagające kontrolę oddechu,
- poprawa zadęcia i jakości dźwięku,
- prawidłowa postawa oraz właściwy układ rąk i palców podczas gry na instrumencie,
- stosowanie artykulacji: legato, non legato oraz pojedyncze staccato,
- realizacja podstawowych oznaczeń dynamicznych,
- opanowanie skali od B do f3,
- rozwój umiejętności gry z nut oraz czytania a vista,
- umiejętność opanowania na pamięć krótkich etiud i utworów,
- doskonalenie prezencji scenicznej i umiejętności radzenia sobie z tremą,
- umiejętność strojenia saksofonu,
- rozwój umiejętności gry zespołowej (z akompaniatorem), z uwzględnieniem zagadnienia intonacji.

Sprawdzanie umiejętności

1. **Popisy klasowe, koncerty sekcyjne** – wykonanie 1 utworu.
2. **Prezentacje techniczne i półroczne:**

- a. gamy i pasaże durowe/molowe (do dwóch znaków przykluczowych, wybrane wcześniej przez nauczyciela),
 - b. wykonywane w tempie wolnym i umiarkowanym, artykulacją legato i non legato,
3. **Prezentacje półroczne:**
- a. uczeń wykonuje 2 utwory z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci).
4. **Egzamin promocyjny:**
- a. uczeń wykonuje 2 utwory z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci).

OCENA – SAKSOFON (klasa 2, cykl ośmioletni)

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry (zadęcie, ustawienie stroika, brak napięć mięśniowych).
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra ładnym, wyrównanym dźwiękiem.
3. Poprawnie układa ręce i palce, stosuje właściwe palcowanie.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato, non legato i staccato.
5. Bezbłędnie wykonuje materiał nutowy, wykraczający poza program nauczania danej klasy.
6. Bezbłędnie opanowuje utwory (gra z pamięci).
7. Prezentuje utwory ciekawie pod względem artystycznym i muzycznym, z uwzględnieniem dynamiki i frazowania.
8. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry, wolny od zbędnych napięć mięśniowych.
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra ładnym i wyrównanym dźwiękiem.
3. Poprawnie układa ręce i palce, stosuje właściwe palcowanie.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato, non legato i staccato.
5. Dobrze odczytuje tekst nutowy i uczy się na pamięć bez większych trudności.
6. Bardzo dobrze opanował materiał nauczania.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma drobne trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry, ale stara się je korygować podczas gry.
2. Kontroluje i prowadzi strumień powietrza, gra zadowalającym dźwiękiem.

3. Prezentuje poprawne umiejętności techniczne.
4. Stosuje podstawowe rodzaje artykulacji: legato, non legato i staccato.
5. Odczytuje tekst nutowy z małymi błędami.
6. Opanowuje pamięciowo materiał nauczania z drobnymi pomyłkami.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma trudności z kontrolą oddechu i prowadzeniem strumienia powietrza, a jakość dźwięku jest niestabilna.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Artykulacja jest niewyraźna lub niestosowana konsekwentnie.
5. Ma trudności w czytaniu nut i w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Opanował podstawowy materiał nauczania w wolnym tempie i z licznymi pomyłkami.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma bardzo duże trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma problemy z kontrolą oddechu, nie reaguje na jakość dźwięku.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Nie stosuje wyraźnej artykulacji.
5. Ma duże trudności z nauką nut i w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela, nie wykazuje systematyczności i chęci do poprawy błędów.
7. Zna jedynie część wymaganego materiału nauczania.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

- Uczeń nie opanował podstawowych wymagań dla swojej klasy.
- Błędy aparatuowe, oddechowe i techniczne uniemożliwiają dalszy rozwój gry na saksofonie.

KLASA 3 – SAKSOFON

Zakres techniczny i repertuarowy

- dalszy rozwój techniki oddechowej (oddech przeponowy) poprzez ćwiczenia z instrumentem i bez instrumentu,
- dalsza poprawa zadęcia i jakości dźwięku; precyzja emisji i korekta intonacji przy zmianach rejestrów,
- realizacja podstawowych oznaczeń dynamicznych i akcentów,
- stosowanie artykulacji: legato, non legato, portato,

- zachowanie prawidłowej postawy i układu rąk,
- Opanowanie całej skali saksofonu,
- zapoznanie się z realizacją podstawowych ozdobników (tryl, przednutka),
- rozwój biegłości palców,
- pamięciowe opanowanie wybranych etiud i utworów,
- opanowanie podstaw kształtowania frazy muzycznej,
- umiejętność samodzielnego i efektywnego ćwiczenia w domu,
- czytanie a vista w wolnym tempie, poprawne pod względem melodyczno-rytmicznym,
- dalsze doskonalenie prezencji scenicznej i radzenia sobie z tremą.

Sprawdzanie umiejętności

- 1. Popisy klasowe, koncerty sekcyjne.**
- 2. Prezentacje techniczne:**
 - a. gamy i pasaże durowe i molowe (do trzech znaków przykluczowych, wybrane przez nauczyciela),
 - b. wykonywane w tempie umiarkowanym, artykulacją legato i non legato,
- 3. Prezentacje półroczne:**
 - a. uczeń wykonuje 2 utwory o zróżnicowanym charakterze z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci).
- 4. Egzamin promocyjny:**
 - a. uczeń wykonuje 2 utwory z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci).

OCENA – SAKSOFON (klasa 3, cykl ośmioletni)

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry (zadęcie, ustawienie stroika, brak napięć mięśniowych).
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra bardzo ładnym, wyrównanym dźwiękiem we wszystkich rejestrach.
3. Poprawnie układa rękę i palce, stosuje właściwe palcowanie.
4. Swobodnie posługuje się artykulacją: legato, non legato, portato i staccato.
5. Bezbłędnie wykonuje materiał nutowy, wykraczający poza program nauczania danej klasy.
6. Szybko i bezbłędnie opanowuje utwory pamięciowo.
7. Prezentuje utwory ciekawie pod względem artystycznym, z uwzględnieniem dynamiki, frazowania i ozdobników.
8. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń wykazuje się dbałością o prawidłową postawę i aparat gry, wolny od zbędnych napięć mięśniowych.
2. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza, gra ładnym i wyrównanym dźwiękiem.
3. Poprawnie układa ręce i palce.
4. Posługuje się artykulacją: legato, non legato, portato i staccato.
5. Dobrze odczytuje tekst nutowy i uczy się utworów na pamięć bez większych trudności.
6. Bardzo dobrze opanował materiał nauczania.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma drobne trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry, ale stara się je korygować podczas gry.
2. Kontroluje i prowadzi strumień powietrza, gra poprawnym dźwiękiem.
3. Prezentuje poprawne umiejętności techniczne.
4. Stosuje podstawowe artykulacje (legato, non legato, portato, staccato) z drobnymi niedociągnięciami.
5. Odczytuje tekst nutowy z małymi błędami.
6. Opanowuje pamięciowo materiał nauczania z drobnymi pomyłkami.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma problemy z kontrolą oddechu i prowadzeniem strumienia powietrza; jakość dźwięku jest niestabilna.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Artykulacja jest niewyraźna, ozdobniki realizowane nieprecyzyjnie lub pomijane.
5. Ma trudności w czytaniu nut i w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Opanował podstawowy materiał nauczania w wolnym tempie i z licznymi pomyłkami.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Ma problemy z kontrolą oddechu, nie reaguje na jakość dźwięku i intonację.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Nie stosuje wyraźnej artykulacji.
5. Ma duże trudności z nauką nut i w opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela, nie wykazuje systematyczności ani chęci do poprawy błędów.
7. Zna jedynie część wymaganego materiału nauczania.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

Uczeń nie opanował podstawowych wymagań dla klasy trzeciej.

Błędy aparaturowe, intonacyjne i techniczne uniemożliwiają dalszy rozwój gry na saksofonie.

KLASA 4 – SAKSOFON

Zakres techniczny i repertuarowy

- dalszy rozwój techniki oddechowej na bazie ćwiczeń bez saksofonu i z instrumentem,
- dalsza poprawa zadęcia i jakości dźwięku; precyzja rozpoczęcia dźwięku, kontrola emisji i korekta intonacji przy zmianach rejestrów,
- realizacja wszystkich oznaczeń dynamicznych i akcentów,
- stosowanie artykulacji legato, non legato, portato oraz pojedynczego staccato,
- zachowanie prawidłowej postawy, ułożenia rąk i palców oraz swobodnego trzymania instrumentu,
- umiejętność realizacji ozdobników (tryl, przednutka, obiegnik, mordent),
- dalszy rozwój biegłości palców i płynności w szybkich przebiegach,
- kształtowanie frazy i świadoma interpretacja utworów,
- dalsze doskonalenie prezencji scenicznej i umiejętności radzenia sobie z tremą,
- pamięciowe opanowanie wybranych etud i utworów,
- umiejętność samodzielnego, efektywnego ćwiczenia w domu (z wykorzystaniem metronomu i nagrań kontrolnych),
- czytanie a vista w wolnym tempie poprawne pod względem melodycznym, rytmicznym i intonacyjnym,
- udoskonalenie umiejętności współpracy z akompaniatorem.

Sprawdzanie umiejętności

1. **Popisy klasowe, koncerty sekcyjne.**
2. **Prezentacje techniczne:**
 - a. gamy i pasaże durowe oraz molowe (do czterech znaków przykluczowych, wybrane wcześniej przez nauczyciela),
 - b. wykonywane w tempie umiarkowanym, artykulacją legato i non legato,
 - c. we wszystkich gamach tercje.
3. **Prezentacje półroczne:**
 - a. dwa utwory o zróżnicowanym charakterze z akompaniamentem (jeden utwór z pamięci).
4. **Egzamin promocyjny:**
 - a. dwa utwory z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci).

OCENA – KLASA 4

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń dba o prawidłową postawę i aparat gry, gra swobodnie, bez napięć mięśniowych.
2. Bardzo świadomie kontroluje oddech przeponowy i strumień powietrza, uzyskując pełny, piękny dźwięk we wszystkich rejestrach.
3. Układ rąk i palców jest prawidłowy i naturalny, nawet w trudnych technicznie fragmentach.
4. Sprawnie stosuje wszystkie rodzaje artykulacji (legato, non legato, portato, staccato) oraz płynnie łączy je w utworach.
5. Bezbłędnie realizuje wszystkie oznaczenia dynamiczne i agogiczne, świadomie kształtując frazę.
6. Swobodnie wykonuje ozdobniki (tryl, mordent, obiegnik, przednutka), zachowując czystość intonacji.
7. Bardzo dobrze opanowuje pamięciowo utwory i wykonuje je w wymaganym tempie.
8. Prezentuje wysoki poziom artystyczny, twórczo interpretuje utwory.
9. Jest laureatem konkursów organizowanych bądź współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń wykazuje się prawidłową postawą i aparatem gry, wolnym od większych napięć.
2. Bardzo dobrze kontroluje oddech i dźwięk w całej skali instrumentu.
3. Ręce i palce układa poprawnie, drobne napięcia nie zakłócają gry.
4. Swobodnie stosuje wszystkie rodzaje artykulacji.
5. Realizuje oznaczenia dynamiczne i kształtuje frazę z dużą muzykalnością.
6. Poprawnie wykonuje ozdobniki, niekiedy z drobnymi potknięciami.
7. Bardzo dobrze opanowuje pamięciowo materiał nauczania.
8. Prezentuje utwory z wyczuciem muzycznym, z drobnymi niedoskonałościami interpretacyjnymi.
9. Współpracuje z akompaniatorem i w zespole, reaguje na intonację.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma niewielkie trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry, ale potrafi je korygować.
2. Kontroluje oddech i dźwięk, choć czasem występują zakłócenia w brzmieniu (zwłaszcza w trzeciej oktawie).
3. Umiejętności techniczne i biegłość palców są wystarczające, ale z drobnymi ograniczeniami.
4. Stosuje podstawowe artykulacje poprawnie, trudniejsze wymagają dalszej pracy.

5. Poprawnie odczytuje tekst nutowy, pojawiają się drobne błędy rytmiczne lub intonacyjne.
6. Wykonuje ozdobniki, lecz nie zawsze czysto lub w odpowiednim tempie.
7. Pamięciowo opanowuje materiał z niewielkimi pomyłkami.
8. Prezentacja sceniczna jest poprawna, choć z pewnymi oznakami tremy.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Strumień powietrza i intonacja bywają niestabilne, szczególnie przy zmianach rejestrów.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte, pojawiają się problemy z płynnością gry.
4. Artykulacja jest niejednolita, brak precyzji.
5. Czytanie nut i gra a vista sprawiają trudności.
6. Pamięciowe wykonanie utworu zawiera liczne błędy.
7. Zdolność współpracy z akompaniatorem ograniczona.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z postawą i aparatem gry.
2. Ma problemy z kontrolą oddechu i jakością dźwięku, nie reaguje na intonację.
3. Umiejętności techniczne są bardzo słabo rozwinięte.
4. Artykulacja jest niewyraźna lub przypadkowa.
5. Ma duże trudności w nauce nut i opanowaniu pamięciowym utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela i nie wykazuje systematycznej pracy.
7. Opanował jedynie część wymaganego materiału.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

1. Uczeń nie opanował podstawowych wymagań dla klasy 4.
2. Błędy w postawie, zadęciu i technice uniemożliwiają dalszy rozwój gry.
3. Brak kontroli nad dźwiękiem, artykulacją i intonacją.
4. Brak pamięciowego opanowania utworów i brak przygotowania do występów.

KLASA 5 – SAKSOFON

Zakres techniczny i repertuarowy

- dalszy rozwój techniki oddechowej na bazie ćwiczeń bez saksofonu i z instrumentem,
- dalsza poprawa zadęcia i jakości dźwięku; precyzja rozpoczęcia dźwięku, korekta intonacji przy zmianach rejestrów,
- wprowadzenie i doskonalenie **wibracji**,

- realizacja wszystkich oznaczeń dynamicznych i akcentów,
- stosowanie artykulacji legato, non legato, portato i pojedynczego staccato,
- zachowanie prawidłowej postawy ciała oraz swobodnego, naturalnego układu rąk i palców,
- umiejętność realizacji ozdobników (tryl, przednutka, obiegnik, mordent),
- dalszy rozwój biegłości palców i swobody w szybkich przebiegach technicznych,
- dalsze doskonalenie prezencji scenicznej i radzenia sobie z tremą,
- umiejętność samodzielnego, systematycznego i efektywnego ćwiczenia w domu (z wykorzystaniem metronomu i nagrań),
- czytanie a vista w wolnym tempie poprawne pod względem melodycznym, rytmicznym, intonacyjnym oraz z uwzględnieniem oznaczeń dynamicznych i artykulacyjnych,
- doskonalenie umiejętności gry zespołowej i współpracy z akompaniatorem, z uwzględnieniem samodzielnego dostrajania się do fortepianu oraz utrzymania stabilnej intonacji podczas gry w zespole.

Sprawdzanie umiejętności

- 1. Popisy klasowe, koncerty sekcyjne.**
- 2. Prezentacje techniczne:**
 - a. gamy i pasaże durowe oraz molowe (do czterech znaków przykluczowych, wybrane wcześniej przez nauczyciela),
 - b. wykonywane w tempie umiarkowanym, artykulacją legato i non legato,
 - c. we wszystkich gamach tercje.
- 3. Prezentacje półroczne:**
 - a. dwa utwory o zróżnicowanym charakterze z akompaniamentem (jeden z pamięci).
- 4. Egzamin promocyjny:**
 - a. dwa utwory z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci).

OCENA – KLASA 5 (SAKSOFON)

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń wykazuje się pełną dbałością o prawidłową postawę i aparat gry, wolny od napięć mięśniowych.
2. Kontroluje i świadomie prowadzi strumień powietrza, gra pięknym, równym dźwiękiem w całym zakresie saksofonu, z poprawną intonacją i kontrolowaną wibracją.
3. Poprawnie układa ręce i palce, biegłość techniczna jest wysoka, nawet w szybkich przebiegach.

4. Swobodnie stosuje artykulacje legato, non legato, portato i pojedyncze staccato.
5. Bezbłędnie wykonuje materiał nutowy, w tym utwory wykraczające poza program nauczania.
6. Opanowuje pamięciowo utwory w szybkim tempie i bez błędów technicznych.
7. Ciekawie i twórczo prezentuje utwory pod względem artystycznym, świadomie kształtując frazę i interpretację.
8. Doskonale współpracuje z akompaniatorem i w zespole, samodzielnie dostraja się do fortepianu i utrzymuje stabilną intonację.
9. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń dba o prawidłową postawę i aparat gry, minimalne napięcia nie zakłócają gry.
2. Kontroluje oddech i strumień powietrza, dźwięk jest ładny i wyrównany, drobne niedoskonałości w vibracji lub intonacji.
3. Poprawnie układa ręce i palce.
4. Stosuje wszystkie podstawowe artykulacje (legato, non legato, portato, staccato) z niewielkimi niedociągnięciami.
5. Dobrze odczytuje tekst nutowy i uczy się utworów na pamięć.
6. Opanowuje materiał nauczania bardzo dobrze.
7. Prezentuje utwory muzykalnie, interpretacja może zawierać drobne niedociągnięcia.
8. Współpracuje z akompaniatorem i w zespole, reagując na intonację.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma drobne trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry, ale stara się je korygować.
2. Kontroluje oddech i dźwięk, czasami występują zakłócenia w intonacji lub brzmieniu.
3. Umiejętności techniczne są poprawne, ale ograniczone w szybkich przebiegach.
4. Stosuje artykulacje poprawnie, trudniejsze fragmenty wymagają korekty.
5. Odczytuje nuty z drobnymi błędami.
6. Opanowuje pamięciowo materiał nauczania z drobnymi pomyłkami.
7. Prezentacja sceniczna jest poprawna, pojawiają się oznaki tremy.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma trudności z utrzymaniem prawidłowej postawy i aparatu gry.
2. Strumień powietrza i dźwięk bywają niestabilne; intonacja jest niepewna, zwłaszcza w wyższych rejestrach.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Artykulacja jest niejednolita, ozdobniki nieprecyzyjne.
5. Trudności w czytaniu nut i w opanowaniu pamięciowym utworów.

6. Współpraca z akompaniatorem i w zespole ograniczona.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z postawą i aparatem gry.
2. Brak kontroli nad oddechem, dźwiękiem i intonacją; nie reaguje na wskazówki dotyczące brzmienia.
3. Umiejętności techniczne są bardzo słabe.
4. Brak wyraźnej artykulacji i precyzji wykonania ozdobników.
5. Duże trudności z nauką nut i opanowaniem pamięciowym utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela, brak systematyczności i motywacji.
7. Opanował jedynie część materiału.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

1. Uczeń nie opanował podstawowych wymagań klasy 5.
2. Błędy aparatuowe, intonacyjne i techniczne uniemożliwiają dalszy rozwój gry.
3. Brak kontroli nad dźwiękiem, artykulacją i interpretacją.

KLASA 6 – SAKSOFON

Zakres techniczny i repertuarowy

- dalszy rozwój techniki oddechowej na bazie ćwiczeń bez saksofonu i z instrumentem,
- dalsza poprawa zadęcia i kształtowania barwy dźwięku; precyzja emisji i korekta intonacji przy zmianach rejestrów,
- realizacja wszystkich oznaczeń dynamicznych i akcentów,
- stosowanie artykulacji legato, non legato, portato, pojedynczego staccato,
- zachowanie prawidłowej postawy oraz naturalnego układu rąk i palców,
- umiejętność realizacji ozdobników (tryl, przednutka, obiegnik, mordent),
- dalszy rozwój biegłości palców i płynności w szybkich przebiegach,
- dalsze doskonalenie prezencji scenicznej i radzenia sobie z tremą,
- pamięciowe opanowanie wybranych etiud i utworów,
- samodzielne i efektywne ćwiczenie w domu (z metronomem, nagraniami kontrolnymi i analizą własnej gry),
- czytanie a vista w wolnym tempie poprawne melodycznie, rytmicznie, dynamicznie i artykulacyjnie,
- rozwój indywidualnej kreatywności przy interpretacji utworów, różnicowanie stylów w utworach z różnych epok,
- doskonalenie gry zespołowej i współpracy z akompaniatorem, samodzielne dostrajanie się do fortepianu i utrzymanie stabilnej intonacji,

- rozwój umiejętności samodzielnego rozczytywania trudniejszych utworów,

Sprawdzanie umiejętności

1. **Popisy klasowe, koncerty sekcyjne.**
2. **Prezentacje techniczne:**
 - a. gamy i pasaże durowe i molowe (do pięciu znaków przykluczowych, wybrane wcześniej przez nauczyciela),
 - b. wykonywane w tempie szybkim, artykulacją legato, portato i pojedyncze staccato,
 - c. we wszystkich gamach durowych: tercje oraz dominanta septymowa z przewrotami,
 - d. gama chromatyczna.
3. **Prezentacje półroczne:** dwa utwory o zróżnicowanym charakterze z akompaniamentem (jeden utwór z pamięci),
4. **Egzamin promocyjny:** dwa utwory z akompaniamentem fortepianu (jeden z pamięci)

OCENA – KLASA 6 (SAKSOFON)

CELUJĄCY (25 pkt)

1. Uczeń wykazuje pełną dbałość o prawidłową postawę i aparat gry, wolny od napięć mięśniowych.
2. Kontroluje i świadomie prowadzi strumień powietrza, gra pięknym, równym dźwiękiem w całym zakresie saksofonu, z poprawną intonacją i wibracją.
3. Poprawnie układa ręce i palce, biegłość techniczna jest wysoka, także w szybkich przebiegach.
4. Swobodnie stosuje artykulacje legato, non legato, portato oraz pojedyncze i podwójne staccato.
5. Bezbłędnie wykonuje materiał nutowy, w tym utwory wykraczające poza program nauczania klasy.
6. Opanowuje pamięciowo utwory w szybkim tempie i bez błędów technicznych.
7. Twórczo i ciekawie prezentuje utwory pod względem artystycznym, świadomie kształtując frazę, interpretację i różnicując style epokowe.
8. Doskonale współpracuje z akompaniatorem i w zespole, samodzielnie dostraja się do fortepianu i utrzymuje stabilną intonację.
9. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY (24–21 pkt)

1. Uczeń dba o prawidłową postawę i aparat gry, minimalne napięcia nie zakłócają gry.

2. Kontroluje oddech i strumień powietrza; dźwięk jest ładny i wyrównany, drobne niedoskonałości w wibracji lub intonacji.
3. Poprawnie układa ręce i palce.
4. Stosuje wszystkie podstawowe artykulacje (legato, non legato, portato, staccato) z niewielkimi niedociągnięciami.
5. Dobrze odczytuje nuty i uczy się utworów na pamięć.
6. Opanowuje materiał nauczania bardzo dobrze.
7. Prezentuje utwory muzykalnie, interpretacja może zawierać drobne niedociągnięcia.
8. Współpracuje z akompaniatorem i w zespole, reagując na intonację.

DOBRY (20–16 pkt)

1. Uczeń ma drobne trudności z utrzymaniem postawy i aparatu gry, ale stara się je korygować.
2. Kontroluje oddech i dźwięk, czasami występują zakłócenia w intonacji lub barwie.
3. Umiejętności techniczne są poprawne, ograniczone w szybkich przebiegach lub trudnych ozdobnikach.
4. Stosuje artykulacje poprawnie, trudniejsze fragmenty wymagają korekty.
5. Odczytuje nuty z drobnymi błędami.
6. Opanowuje pamięciowo materiał nauczania z drobnymi pomyłkami.
7. Prezentacja sceniczna jest poprawna, pojawiają się oznaki tremy.

DOSTATECZNY (15–13 pkt)

1. Uczeń ma trudności z utrzymaniem postawy i aparatu gry.
2. Strumień powietrza, barwa i intonacja bywają niestabilne.
3. Umiejętności techniczne są słabo rozwinięte.
4. Artykulacja i ozdobniki są nieprecyzyjne.
5. Trudności w czytaniu nut i pamięciowym opanowaniu utworów.

DOPUSZCZAJĄCY (12–11 pkt)

1. Uczeń ma duże trudności z postawą i aparatem gry.
2. Brak kontroli nad oddechem, dźwiękiem i intonacją; nie reaguje na wskazówki dotyczące brzmienia.
3. Umiejętności techniczne są bardzo słabe.
4. Brak wyraźnej artykulacji i precyzji ozdobników.
5. Duże trudności z nauką nut i pamięciowym opanowaniem utworów.
6. Wymaga stałej pomocy nauczyciela, brak systematyczności i motywacji.
7. Opanował jedynie część materiału.

NIEDOSTATECZNY (10–0 pkt)

1. Uczeń nie opanował podstawowych wymagań klasy 6.
2. Błędy aparatuowe, intonacyjne i techniczne uniemożliwiają dalszy rozwój.
3. Brak kontroli nad dźwiękiem, artykulacją i interpretacją.
4. Brak pamięciowego opanowania utworów i przygotowania do występów.

KLASA 7 - SAKSOFON

Zakres techniczny i repertuarowy

- Dalszy rozwój techniki oddechowej na bazie ćwiczeń z instrumentem i bez instrumentu.
- Poprawa zadęcia i barwy dźwięku; precyzja intonacji przy zmianach rejestrów.
- Realizacja wszystkich oznaczeń dynamicznych i akcentów.
- Stosowanie artykulacji legato, non legato, portato, pojedyncze staccato.
- Zachowanie prawidłowego układu rąk i postawy.
- Umiejętność wykonywania ozdobników: tryl, przednutka, obiegnik, mordent.
- Dalszy rozwój biegłości palców i płynności technicznej.
- Doskonalenie prezencji scenicznej i radzenia sobie z tremą.
- Pamięciowe opanowanie wybranych etiud i utworów.
- Samodzielne i efektywne ćwiczenie w domu, w tym kontrola i analiza własnej gry.
- Czytanie a vista w wolnym tempie poprawne melodycznie i rytmicznie, z uwzględnieniem artykulacji i dynamiki.
- Rozwój muzykalności, wrażliwości artystycznej oraz świadomej kontroli przebiegu frazy muzycznej.
- Indywidualna kreatywność przy interpretacji utworów i różnicowanie stylów epokowych.
- Udoskonalenie współpracy z akompaniatorem, samodzielne dostrajanie się i utrzymanie stabilnej intonacji.
- Rozwój umiejętności samodzielnego rozczytywania i analizy nowych utworów.

Sprawdzanie umiejętności

1. **Popisy klasowe i koncerty sekcyjne** – prezentacja utworów z repertuaru bieżącej klasy.
2. **Prezentacje techniczne:**
 - a. Gamy i pasaże majorowe i minorowe do **sześciu znaków przykluczowych**, tempo szybkie, artykulacja legato, portato, pojedyncze staccato.
 - b. Wszystkie gamy majorowe: tercje oraz dominanta septymowa z przewrotami.
 - c. Gama chromatyczna: legato w pulsie dwójkowym i trójkowym.

3. **Prezentacje półroczne:** Dwa utwory o zróżnicowanym charakterze z akompaniamentem (jeden z pamięci)
4. **Egzamin promocyjny:** Wykonanie 2 utworów z akompaniamentem (jeden z pamięci)

OCENA – KLASA 7 (SAKSOFON)

CELUJĄCY 25 pkt

1. Uczeń biegle gra wszystkie gamy i pasaże.
2. Bezbłędnie realizuje tekst nutowy etiud i utworów, zachowując tempo, dynamikę i artykulację.
3. Pamięciowo opanował wybrane etiudy i utwory w pełnym zakresie technicznym.
4. Bierze oddechy w odpowiednich miejscach, prawidłowo kształtuje frazy, kontroluje dźwięk i intonację. Interpretacja utworów nosi cechy indywidualnej kreacji twórczej.
5. Poprawnie zachowuje się na scenie i świadomie współpracuje z akompaniatorem.
6. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY 24–21 pkt

1. Uczeń biegle gra wylosowane gamy i pasaże.
2. Realizuje tekst nutowy etiud i utworów poprawnie, z zachowaniem tempa, dynamiki i artykulacji.
3. Pamięciowo opanował wybraną etiudę i utwór.
4. Bierze oddechy w odpowiednich miejscach, kształtuje frazy, kontroluje dźwięk i intonację. Interpretacja utworów jest poprawna i zgodna ze wskazówkami nauczyciela.
5. Poprawnie zachowuje się na scenie i współpracuje z akompaniatorem.
6. Systematycznie pracuje w ciągu półrocza i aktywnie uczestniczy w koncertach szkolnych i pozaszkolnych.

DOBRY 20–16 pkt

1. Uczeń gra gamy i pasaże z drobnymi potknięciami.
2. Tekst nutowy etiud i utworów realizuje poprawnie, z niewielkimi niedokładnościami w tempie, dynamice i artykulacji.
3. Pamięciowo opanował wybraną etiudę i utwór, z pojedynczymi błędami.
4. Bierze oddechy we właściwych miejscach i kształtuje frazy poprawnie.
5. Gra poprawna technicznie (oddech, postawa, aplikatura / palce, kontrola dźwięku), intonacja właściwa.
6. Potrafi zachować się na scenie i współpracować z akompaniatorem.
7. Systematycznie ćwiczy i bierze udział w co najmniej jednym popisie klasowym lub koncercie szkolnym w półroczu.

DOSTATECZNY 15–11 pkt

1. Ma problemy z grą gam i pasaży – tempo wolne, błędy w figuracjach.
2. Tekst nutowy realizuje z wieloma potknięciami, nie zawsze poprawnie melodycznie i rytmicznie.
3. Nie realizuje wszystkich oznaczeń dynamicznych i artykulacyjnych.
4. Pamięciowo nie opanował wybranej etiudy i utworu.
5. Oddechy w przypadkowych miejscach, frazy nieprawidłowo kształtowane.
6. Gra technicznie niedokładna, intonacja słaba.
7. Prezencja sceniczna niewłaściwa, współpraca z akompaniatorem ograniczona.
8. Niewielki udział w koncertach szkolnych.

DOPUSZCZAJĄCY 10–8 pkt

1. Duże problemy z grą gam i pasaży, wiele błędów w figuracjach, część figuracji nie zagrana.
2. Tekst nutowy etiud i utworów z licznymi błędami, tempo niestabilne.
3. Brak realizacji oznaczeń dynamicznych, artykulacyjnych i agogicznych.
4. Pamięciowo nie opanowano utworów.
5. Oddechy w przypadkowych miejscach, frazy nieprawidłowe.
6. Gra technicznie rażąco niepoprawna, intonacja zła.
7. Prezencja sceniczna niewłaściwa, brak współpracy z akompaniatorem.
8. Nie bierze udziału w koncertach lub udział symboliczny.

NIEDOSTATECZNY 7–0 pkt

1. Nie opanował gam, pasaży, etiud ani utworów.
2. Nie przygotowywał się do lekcji ani prób z akompaniamentem.
3. Gra jest całkowicie niepoprawna technicznie, intonacyjnie i rytmicznie.
4. Brak współpracy z akompaniatorem i brak udziału w koncertach.

KLASA 8 – SAKSOFON

Zakres techniczny i repertuarowy

- Dalszy rozwój techniki oddechowej na bazie ćwiczeń bez instrumentu i z instrumentem w tym gra na samym ustniku.
- Doskonalenie zadęcia i barwy dźwięku; precyzja zadęcia i świadoma kontrola intonacji w różnych rejestrach.
- Realizacja wszystkich oznaczeń dynamicznych i akcentów.
- Stosowanie artykulacji legato, non legato, portato, pojedynczego i podwójnego staccato.

- Zachowanie prawidłowego układu rąk i postawy.
- Realizacja ozdobników: tryl, przednutka, obiegnik, mordent.
- Dalszy rozwój biegłości palców.
- Kształtowanie frazy, interpretacja utworów i indywidualna kreatywność artystyczna.
- Doskonalenie prezencji scenicznej i umiejętności radzenia sobie z tremą.
- Pamięciowe opanowanie wybranych etiud i utworów.
- Samodzielne, efektywne ćwiczenie w domu, z kontrolą i analizą własnej gry.
- Czytanie a vista w wolnym tempie poprawne melodyczno-rytmicznie, z uwzględnieniem oznaczeń dynamicznych i artykulacyjnych.
- Doskonalenie muzykalności i świadomej kontroli przebiegu frazy.
- Rozwój współpracy z akompaniatorem, w tym samodzielne dostrajanie się i stabilna intonacja.
- Przygotowanie do egzaminów końcowych i wstępnych do szkoły muzycznej II stopnia.

Sprawdzanie umiejętności

1. **Popisy klasowe i koncerty sekcyjne.**
2. **Prezentacje techniczne:**
 - a. Gamy i pasaże majorowe i minorowe (do sześciu znaków przykluczowych, wybrane wcześniej przez nauczyciela) w tempie szybkim, artykulacją legato, portato i pojedyncze staccato.
 - b. Wszystkie gamy majorowe: tercje, kwarty, kwinty oraz dominanta septymowa z przewrotami.
 - c. Gama chromatyczna artykulacją legato w pulsie dwójkowym i trójkowym.
3. **Prezentacje półroczne:** Dwa utwory o zróżnicowanym charakterze z akompaniamentem (jeden z pamięci).
4. **Egzamin promocyjny:** Dwa utwory z akompaniamentem (jeden z pamięci).

KLASA 8 – OCENY UCZNIA (Saksofon)

CELUJĄCY 25 pkt

1. Uczeń biegle gra gamy wraz z przynależnymi figuracjami.
2. Uczeń bezbłędnie realizuje tekst nutowy etiud i utworów z zachowaniem właściwego tempa, dynamiki i artykulacji.
3. W doskonałym stopniu opanował pamięciowo wybraną etiudę i utwór.
4. Bierze oddechy we właściwych miejscach i prawidłowo kształtuje frazy. Jego gra jest nienaganna pod względem technicznym (oddech, postawa, aplikatura, zadęcie), a także pod względem intonacji. Interpretacja utworów jest poprawna i nosi cechy indywidualnej kreacji twórczej.

5. Uczeń potrafi odpowiednio zachować się na scenie i świadomie współpracuje z akompaniatorem.
6. Jest laureatem konkursów organizowanych lub współorganizowanych przez CEA.

BARDZO DOBRY 24–21 pkt

1. Uczeń biegle gra wylosowane gamy wraz z przynależnymi figuracjami.
2. Uczeń bezbłędnie realizuje tekst nutowy etiud i utworów z zachowaniem właściwego tempa, dynamiki i artykulacji.
3. W doskonałym stopniu opanował pamięciowo wybraną etiudę i utwór.
4. Bierze oddechy we właściwych miejscach i prawidłowo kształtuje frazy. Jego gra jest nienaganna pod względem technicznym i intonacyjnym. Interpretacja utworów jest poprawna i zgodna ze wskazówkami nauczyciela.
5. Uczeń potrafi odpowiednio zachować się na scenie i współpracuje z akompaniatorem.
6. W ciągu półroczu uczeń pracuje systematycznie i bierze aktywny udział w koncertach szkolnych i pozaszkolnych.

DOBRY 20–16 pkt

1. Uczeń z niewielkimi potknięciami gra gamy wraz z przynależnymi figuracjami.
2. Poprawnie realizuje tekst nutowy etiud i utworów z drobnymi niedokładnościami w tempie, dynamice i artykulacji.
3. Opanował ogólnie pamięciowo wybraną etiudę i utwór, zdarzają się pojedyncze potknięcia. Bierze oddechy we właściwych miejscach i kształtuje frazy.
4. Gra poprawna pod względem technicznym i intonacyjnym.
5. Uczeń potrafi odpowiednio zachować się na scenie i współpracuje z akompaniatorem.
6. Pracuje systematycznie i bierze udział w koncertach szkolnych (min. jeden popis klasowy w półroczu).

DOSTATECZNY 0–15 pkt

1. Uczeń ma problemy z gamami i figuracjami – gra zbyt wolno, popełnia wiele błędów.
2. Realizuje tekst nutowy etiud i utworów tylko poprawnie melodycznie i rytmicznie, z wieloma potknięciami.
3. Nie opanował pamięciowo wybranej etiudy i utworu.
4. Bierze oddechy w przypadkowych miejscach, nieprawidłowo kształtuje frazy.
5. Niedociągnięcia techniczne i intonacyjne (zadęcie, dźwięk, aplikatura, postawa).
6. Prezentacja sceniczna niewłaściwa.
7. Pracuje niesystematycznie, mało ćwiczy w domu.
8. Niewystarczająca współpraca z akompaniatorem; bierze udział w min. jednym popisie klasowym.

DOPUSZCZAJĄCY 12–11 pkt

1. Duże problemy z gamami i figuracjami, niektórych nie potrafi zagrać w ogóle.
2. Tekst nutowy etiud i utworów realizowany z wieloma błędami.
3. Tempo niestabilne i chaotyczne, brak realizacji oznaczeń dynamicznych i artykulacyjnych.
4. Nie opanował pamięciowo etiudy i utworu; oddechy i frazy wykonywane przypadkowo.
5. Gra rażąco niepoprawna pod względem techniki i intonacji.
6. Prezencja sceniczna niewłaściwa.
7. Prawie nie ćwiczy w domu; kontakt z instrumentem ogranicza się do lekcji.
8. Nie współpracuje systematycznie z akompaniatorem.
9. Nie bierze udziału w koncertach szkolnych.

NIEDOSTATECZNY 10–0 pkt

1. Nie opanował gam, etiud i utworów.
2. Nie przygotowywał się do lekcji ani prób z akompaniamentem.